

Aanwijspprocedure gemeentelijke monumenten

‘procedure aanwijzing gemeentelijke monument’:

1. In deze fase vinden (voor)selectie en onderzoek plaats. Dit kan gebeuren op initiatief van de gemeente of op verzoek van een belanghebbende aan het college van burgemeester en wethouders.
2. Het college van burgemeester en wethouders vraagt advies aan de monumentencommissie van Hûs en Hiem. Deze onafhankelijke commissie adviseert schriftelijk binnen acht weken na ontvangst van het verzoek.
3. Het college van burgemeester en wethouders registreert het voornemen tot aanwijzing van het pand op een openbare gemeentelijke monumentenlijst en in het Wkpb-register.
4. Eigenaren, beperkt gerechtigden (gebruikers, o.a. huurders en pachters), hypothecaire schuldeisers en, indien van toepassing, de aanvrager ontvangen bericht van het voornemen tot aanwijzing van het betreffende pand of terrein. Vanaf dit moment geldt er voorbescherming voor het pand. Dit houdt in dat voor verbouwingen en wijzigingen aan het pand of terrein een omgevingsvergunning nodig is (meer informatie over de omgevingsvergunning is te vinden op de website van de gemeente Leeuwarden).
5. Belanghebbenden worden gedurende twee weken in de gelegenheid gesteld te reageren op het voornemen tot aanwijzing en op de redengevende omschrijving.
6. Het college van burgemeester en wethouders neemt uiterlijk binnen 20 weken na (2) een besluit, waarbij het advies van de monumentencommissie en de reacties van belanghebbenden in de afweging worden betrokken.
7. Eigenaren, beperkt gerechtigden (gebruikers, o.a. huurders en pachters) en hypothecaire schuldeisers ontvangen bericht van de aanwijzing van het betreffende pand of terrein tot gemeentelijk monument.
8. Gedurende zes weken na de bekendmaking (punt 7) kunnen bezwaarschriften worden ingediend.
9. In het geval van een bezwaar en/of (hoger) beroep wordt de bezwaar- en beroepsprocedure op grond van de Algemene wet bestuursrecht gevolgd.

Gemeentelijke monumenten: waardevolle sporen uit ons verleden, ruimtelijke ankerpunten in onze leefomgeving

De gemeente Leeuwarden heeft aandacht voor het verleden en benut de kansen die dit biedt voor de toekomst. Historische gebouwen en archeologische terreinen maken een wezenlijk deel uit van onze dagelijkse leefomgeving. Ze geven er identiteit en karakter aan en bepalen in hoge mate de ruimtelijke kwaliteit ervan.

De zorg voor het culturele erfgoed en voor de ruimtelijke kwaliteit van onze leefomgeving is van groot belang. De overheid wijst beschermde monumenten aan zodat de toekomst van dit erfgoed zeker gesteld wordt. Leeuwarden is één van de belangrijkste monumentengemeenten in Noord-Nederland. Naast beschermde monumenten van landelijk belang die door het Rijk zijn aangewezen, kan Leeuwarden ook zelf monumenten aanwijzen, die van lokaal belang zijn.

Dit zijn de gemeentelijke monumenten.

Gemeentelijke monumenten

Op de gemeentelijke monumentenlijst kunnen allerlei typen gebouwen worden geplaatst, zoals pakhuizen, woonhuizen, boerderijen en kantoorgebouwen. Andere zaken die kunnen worden aangewezen als gemeentelijk monument zijn onder meer standbeelden, hekwerken, parken en waterlopen. Historische resten onder de grond kunnen ook een beschermde status krijgen. Zij worden aangewezen als gemeentelijk archeologisch monument. Roerende objecten (schepen en voertuigen) komen niet in aanmerking voor de monumentenlijst.

Selectiecriteria

Een monument is (in algemene zin):

1. een zaak van algemeen belang wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde, of
2. een terrein van algemeen belang wegens een daar aanwezige zaak als bedoeld onder 1.

De gemeente Leeuwarden heeft criteria opgesteld voor gemeentelijke monumenten. Aan de hand van deze criteria wordt bepaald of een gebouw, een ander onroerend object of een terrein de status van gemeentelijk monument verdient. Voor gebouwen wordt onder andere gekeken naar de bouwstijl, de mate van gaafheid, de bouwtechniek, de aanwezigheid van waardevolle interieurs en de ontwerper. Voor archeologische terreinen zijn bijvoorbeeld de staat van conservering en de wetenschappelijk-inhoudelijke informatiewaarde van belang. Als een monument beschermd wordt, moet ten minste één van de criteria van toepassing zijn. Dit is terug te vinden in een zogenaamde ‘redengevende omschrijving’ van het object, zodra het wordt voorgedragen voor aanwijzing.

Procedure aanwijzing gemeentelijk monument

De gemeente kan het initiatief nemen om de procedure te starten voor het aanwijzen van gemeentelijke monumenten. Het is ook mogelijk dat een belanghebbende hiervoor een verzoek indient. De procedure voor aanwijzing van gemeentelijke monumenten is vastgelegd in de Erfgoedverordening van de gemeente Leeuwarden. Voor de duidelijkheid is de procedure hiernaast weergegeven:

10. Bij geen bezwaar wordt het besluit 6 weken na de bekendmaking onherroepelijk. In geval van bezwaar en/of (hoger) beroep is de termijn beschreven in de bezwaar- en beroepsprocedure.

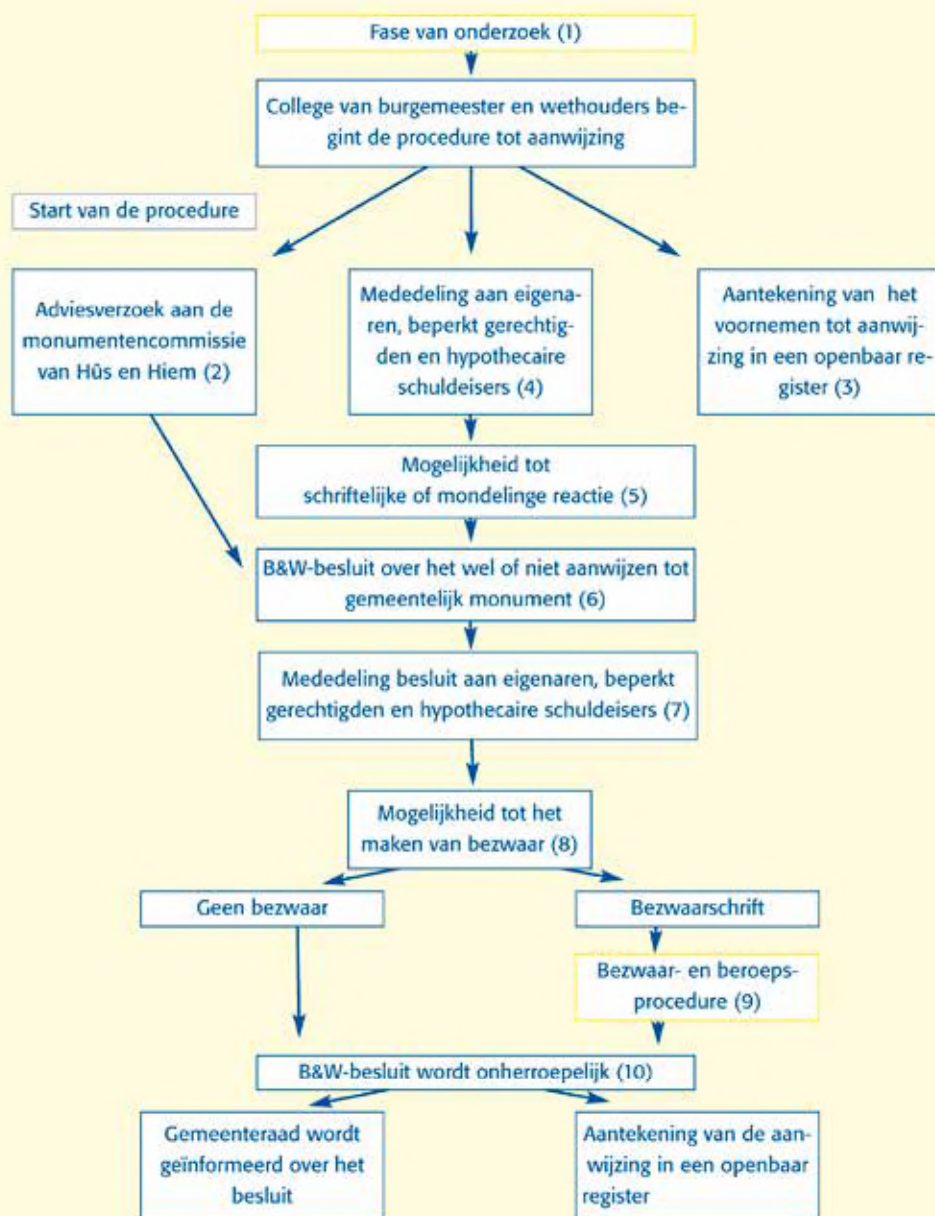
Wat betekent de aanwijzing tot gemeentelijk monument?

Wanneer uw pand of terrein aangewezen wordt als gemeentelijk monument, betekent dit dat het cultuurhistorisch waardevol is. Voor nu, maar zeker ook voor toekomstige generaties. Voor de bescherming van die waarden heeft de gemeente regels opgesteld. Regels over wat wel en niet veranderd mag worden aan een monument en hoe deze veranderingen plaats mogen vinden. Hierbij is de bestaande situatie van het pand, object of terrein het uitgangspunt.

Voorbescherming

De voorbescherming van het pand, object of terrein geldt vanaf het moment dat de eigenaar, beperkt gerechtigden (gebruikers, onder andere huurders en pachters) en de hypothecaire schuldeisers (indien van toepassing) schriftelijk bericht ontvangen hebben van het voornemen tot aanwijzing. Voorbescherming betekent dat de regels voor gemeentelijke monumenten van toepassing zijn. U heeft dan dus een omgevingsvergunning nodig als u iets aan het pand wilt veranderen. Hiermee wordt voorkomen dat 'op de valreep' voor de aanwijzing nog onherstelbare schade aan de te beschermen waarden van de zaak wordt toegebracht. Deze voorbescherming duurt tot het moment waarop het college een besluit neemt tot wel of niet aanwijzen van de betreffende onroerende zaak.

Stroomschema: Procedure aanwijzing gemeentelijk monument

Veelgestelde vragen:

Mag ik nog iets veranderen aan mijn pand of terrein?

Ja, u mag veranderingen aanbrengen aan een gemeentelijk monument. U heeft daar meestal wel een omgevingsvergunning voor nodig. In de redengevende omschrijving van het gemeentelijke monument staan de waardevolle elementen omschreven waar extra rekening mee moet worden gehouden bij plannen om het pand of terrein te wijzigen.

Heb ik altijd een omgevingsvergunning nodig als ik iets wil veranderen aan mijn pand?

Nee, sommige werkzaamheden aan gemeentelijke monumenten zijn vergunningvrij:

- kleinschalig onderhoud aan de buitenzijde:
- waarbij vormgeving, detaillering, profilering, kleur en materiaalsoort niet veranderen;
- of waarbij op beperkte schaal en alleen waar nodig materiaal wordt vernieuwd.
- veranderingen binnenshuis aan recente, niet-monumentale onderdelen. Dit betreft onderdelen van na 1970 en waarbij het casco of de constructie ongemoeid blijft.

Een uitgebreide omschrijving welke werkzaamheden vergunningvrij zijn en onder welke voorwaarden, staat in de Uitvoeringsrichtlijnen Monumentenzorg Leeuwarden (UML). U kunt deze vinden op www.leeuwarden.nl met het zoekwoord: monumenten.

NB: Het kan zijn dat u voor de beoogde werkzaamheden wel een vergunning nodig heeft voor andere aspecten, bijvoorbeeld voor het verwijderen van asbest of voor bouwen. Twijfelt u? Informeer via 14 058 bij de gemeente wat voor uw situatie van toepassing is.

Wat als ik wel een omgevingsvergunning nodig heb?

Heeft u wijzigingsplannen en u heeft een omgevingsvergunning nodig, dan is het verstandig om vooraf contact op te nemen

met de gemeente. De omgevingsvergunning vraagt u aan via www.omgevingsloket.nl.

De gemeente toetst de plannen aan de regels, met als doel de cultuurhistorische waarden te beschermen. De gemeente vraagt hierover advies bij de monumentencommissie van Hûs en Hiem. Meer informatie over de omgevingsvergunning kunt u vinden op de website van de gemeente Leeuwarden (zoeken op monument, vergunning).

Ben ik nu verplicht mijn pand op te knappen?

Nee, en u bent ook niet verplicht het pand in originele staat terug te brengen. De bestaande toestand is de uitgangssituatie voor de bescherming van het gemeentelijke monument. De gemeente kan u adviseren over duurzaam, cultuurhistorisch verantwoord onderhoud. Voor regelmatige onderhoudsinspecties en –rapportages kunt u lid worden van de Monumentenwacht Fryslân.

Mag ik het gebruik en/of de bestemming van het pand nog wijzigen?

Het gebruik en/of de bestemming van een pand wordt geregeld in het bestemmingsplan. Indien voor het wijzigen van het gebruik en/of de bestemming van het pand een verbouwing nodig is, dan is daarvoor meestal een omgevingsvergunning vereist.

Is er ook subsidie mogelijk voor onderhoud en restauratie van mijn pand?

De gemeente Leeuwarden heeft voor bovengrondse gemeentelijke monumenten een financiële regeling, het Leeuwarder Restauratiefonds. Op de gemeentelijke website kunt u meer informatie vinden.

Wat kan ik van de gemeente verwachten?

Naast bovengenoemde financiële regeling geeft de gemeente advies bij onderhoud, verbouwingen en andere wijzigingen (bijvoorbeeld graafwerkzaamheden) aan een monument. Ook kan de gemeente ondersteuning bieden bij het aanvragen van een monumentenvergunning.

Op de volgende websites kunt u informatie vinden die belangrijk kan zijn voor eigenaren van monumenten:

www.leeuwarden.nl
www.restauratiefonds.nl
www.monumentenwacht-fryslan.nl
www.monumentenzorgfryslan.nl
www.monumenten.nl
www.omgevingsloket.nl
www.historischcentrumleeuwarden.nl
www.beeldbankleeuwarden.nl

De tekst in deze brochure is geschreven ter informatie. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend.

Gemeente Leeuwarden
 februari 2014 • 213

